

בבית המשפט העליון בשבתו כבית המשפט הגבוה לצדק

בג"ץ 751/20

בג"ץ 754/20

בג"ץ 755/20

לפני: כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר
כבוד השופטת ד' ברק-ארז
כבוד השופטת י' וילנר

העותרים בבג"ץ
751/20: חנאתשה ואח'

העותרים בבג"ץ
754/20: חמדאן ואח'

העותרים בבג"ץ
755/20: מג'אמס ואח'

נ ג ד

המשיב 1: המפקד הצבאי לאיזור הגדה המערבית

המשיב 2 בבג"ץ
751/20: היועץ המשפטי לגדה המערבית

המשיב 2 בבג"ץ
754/20: השר לביטחון פנים

המשיב 2 בבג"ץ
755/20: שר הביטחון

עתירות למתן צו על תנאי ובקשות למתן צו ביניים

תאריך הישיבה: י"ז בשבט התש"ף (12.02.20)

מזכיר ההרכב: איתמר ל'
קלדנית הרכב: רונית י'

בשם העותרים
בבג"ץ 751/20: עו"ד נדיה דקה

בשם העותרים
בבג"ץ 754/20: עו"ד לאה צמל

בשם העותרים
בבג"ץ 755/20: עו"ד בנימין אחסתרובה

בשם המשיבים: עו"ד רועי שויקה

פרוטוקול

- 1
2 עו"ד שנהר : מבקש כי כבודכם יתחילו בדיון בבגצ 755/20, כך תכננו בינינו את הדברים.
3
4 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : אין התנגדות לזה.
5
6 עו"ד שנהר : חוזר על נימוקי העתירה. בתיק זה הצבא רוצה להרוס בית של משפחה מפגע. אנו
7 עוסקים במשפחה אנשים שחפים מפשע. האנשים שגרים בבית הזה של מרשי אינם קשורים בשום
8 צורה למפגע. לא נטען כי הם ידעו או השתתפו בפיגוע לכן אנו עוסקים באנשים חפים מפשע. זה
9 לא אמור להיות כלי בארגז הכלים שיש להשתמש בו. לצערי אנו מתדרדרים לזה. אפנה לפס"ד
10 בגצ 6749/19 מפי דעת מיעוט השופטת ברון, מקריא.
11
12 כבוד השופטת ד' ברק-ארז : גם אני הבאתי את עמדתו לגבי הצד העקרוני של הדברים בנושא של
13 הרכב מורחב אך אנו לא בהרכב מורחב. אדוני יציג את הטיעונים בהרכב לא מורחב.
14
15 עו"ד שנהר : אני מרגיש כי אני עושה זאת.
16
17 כבוד השופטת יי וילנר : אדוני גם קרא מדעת מיעוט. יש גם דעת הרוב בהרכב שם. דעת הרוב היא
18 ההלכה.
19
20 עו"ד שנהר : ציינתי זאת. המשיב טוען וביהמ"ש קמא קיבל את הטענה כי הצעד ננקט לצרכי
21 הרתעה. גם לגבי זה עלו ספקות רבים במסגרת פס"ד קודמים של ביהמ"ש גם השופטת ברק ארז
22 הביעה עמדתה בבגצ 7961/18 את שקבעה, מקריא. היום אנו עדים של מבול מצד התקשורת ושל
23 מי שרוצה ומציע להרתיע, השאלה הזו של ההרתעה היא מהותית, האם בבסיס הפעלת הסנקציה
24 בתקנה עצמה כפי שהמשיב מציג אותה המידתיות מוטלת בספק. אנו טוענים כי התקנה הזו
25 מקומה בפח האשפה של ההסטוריה. מדובר כאן בהפרה של מספר כללים בסיסיים מהמשפט
26 הבינלאומי תקנה 50 לתקנות האג, המדברת על איסור ענישה קולקטיבית, תקנה 46 לאותן
27 התקנות, סעיף 43, אמנת ז'נבה, ו – 53 לאמנה זו. סעי' 147 הרביעית של אמנת ז'נבה קובעת את
28 אשר קובעת. כל זה על בסיס תקנה מנדטורית שעל פי הפרק שהיא נמצאת בתקנות ההגנה לשעת
29 חירום היא תקנה עונשית באופיה אם אנו בודקים את המרחב הנורמטיבי בו היא כתובה. אנו
30 מבקשים כי כבודכם תורו על הפסקת השימוש בתקנה זו. בפתח העתירה ציינו ואנו מפצירים כי
31 ביהמ"ש ידון בכך כי לדעתנו יש סכנה שהשימוש הדחוף בתקנה עלול להיות כרועץ בפני המדינה.
32 אנו נכנסים לטריטוריה מסוכנת. זה לא שימוש ספורדי אלא שיטתי.
33
34 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : אדוני דואג למה, למשיבים למדינת ישראל?

1
2 עו"ד שנהר : אני מבקש מביהמ"ש להחליט בנושא זה. לכן ביקשנו הרכב מורכב שידון בכך.

3
4 כבוד השופטת י' וילנר : זה לא שימוש ספורדי יותר זה לא נובע מהשיטה, אלא לצערי הרב מהגברת
5 הפיגועים או המעשים וזה לא תלוי במשיבה אם זה יהיה ספורדי או לא. היא רק מגיבה היא לא
6 יוזמת. מספר ההריסות והשימוש בהם זו תגובה למספר הפיגועים הנוראים.

7
8 עו"ד שנהר : יש להפעיל שיקול דעת בהשתמש בתקנה. גם ביהמ"ש קבע כי התקנה קיצונית
9 והשימוש בה קשה. על המשיב להפעיל שיקול דעת לגבי כל מקרה ומקרה. אי אפשר שלכל פיגוע
10 ייהרסו 5 בתים בכפר. לגבי התיק, אני טוען כי ההודעה שניתנה בעניין העותרים שנשלחה אלינו
11 על הכוונה להרוס את הבית גם מעידה על השימוש. לא טורחים לומר לאנשים בבית לגבי זה,
12 הכוונה לא מציינת את העילה לגבי ההרתעה. אנו שבים ומציינים כי הדרך בה זה נעשה שולחים
13 לנו את הצוים בחמישי בלילה בין חמישי לשישי ונותנים לנו 2 ימי עבודה לעבוד על ההשגה
14 והעתירה כל זה מעיד על הבעייתיות במתן זכות הטיעון לעותרים ובאופן של שיקול הדעת. כמענה
15 להשגה כאן הרחבנו את היריעה לגבי השימוש במדיניות, קיבלנו תשובה לקונית שמבטלת את
16 הטיעונים שלנו במחי יד והיא לא רלוונטית אמרו כי ביהמ"ש העליון אישר את המדיניות הזו.

17
18 כבוד השופטת ד' ברק-ארז : אני מצטרפת לראש ההרכב. אדוני אומר כי יש כאן פגיעה באנשים
19 שבלתי קשורים וכו', אולי אדוני יאמר לנו את העובדות מנקודת מבטו. לגבי זיקתו של המפגע
20 לבית מקום מגוריו הקבוע וכו'.

21
22 עו"ד שנהר : אינני חושב כי יש טעם. העובדות ידועות. הוא לקח חלק מהפיגוע, הוא מתגורר בבית
23 הזה איננו חולקים על כך.

24
25 כבוד השופטת ד' ברק-ארז : אז אדוני מאשר כי במקרה זה אי אפשר לעשות דפרינסיאציה.

26
27 עו"ד שנהר : נכון. היו מקרים בעבר כי המשיב חזר בו מההריסה הכללית ואטם רק חלק
28 מהמגורים, אפנה לבגצ 5824/14 ובגצ 5506/16. לאור נסיוני המר בתיק הקודם אם הצו יאושר
29 וביהמ"ש יאשר את השימוש בתקנה במקרה זה אנו מבקשים זמן מינימלי להתארגנות המשפחה.
30 בפעם הקודמת המשיב איפשר רק 48 שעות, זה זמן קצר למשפחה. לקחת את מטלטליה ולצאת
31 מהבית. אנו מבקשים שהות של כ – 10 ימים עד שבועיים לצורך זה.

32
33 עו"ד דקה : חוזרת על נימוקי העתירה. לגבי התקנה, המשיב הפעיל שיקול דעת כנגד החלטתו
34 להרוס בית. היו מקרים כי המשיב חזר בו מהחלטתו. היום המצב מחריף. אנו עדים לנסיונות
35 חוזרים להביא לשינוי הריסות בתים תוך שמיעת משפחות עצמן לגבי הריסת הבית. זה פן שהוא
36 נקמני וענישתי בניגוד לעמדה המוצהרת.

1 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: מה העמדה המוצהרת? שזה הרתעתי וזה דווקא במיידיות
2 הנדרשת.

3
4 עו"ד דקה: אני מפנה לקריאות ברחוב לגבי מי שלא קשור להליך.

5
6 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: אם כבר מדברים על בימ"ש זה נתן פתח לא רק שהיה קודם שיקול
7 דעת מהיר וזהיר ביהמ"ש נתן פתח לאנשים בסביבה להסתייג מן המעשה לגבי מחוללי הענין זה
8 משום מה נשכח ולא עושים את זה. ההיפך אנשים מביעים הזדהות לגבי הריסת בתים.

9
10 עו"ד דקה: זה לא המצב כאן.

11
12 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: מה לא, לא הסתייגו מהמעשים?

13
14 עו"ד דקה: הם לא עשו את המעשה.

15
16 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: כל אדם באשר הוא אדם יכול להסתייג מזה.

17
18 עו"ד דקה: לא היתה כל טענה לגבי מידת מעורבות.

19
20 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: אני מדבר על מקרה בדיעבד. כאשר בחורה תמימה נרצחת אפשר
21 לגנות את זה. על זה אני מדבר. לא מלכתחילה. ברור כי אם היו מעורבים מלכתחילה זה משהו
22 אחר אך גם בדיעבד.

23
24 עו"ד דקה: מה הדימוי במצב כזה? על המשפחה מרחף מעל הראש איום של הריסה. יש כאן שאלה
25 של מוסריות. המשפחה תחת איום. מה שיש לנו בידיים זה שלא היתה תמיכה לאחר מעשה.

26
27 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: אני רוצה לחדד את זה גבירתי תקשיב. בפס"ד קודמים אמרנו כי
28 אם משפחה לא ידעה אך בדיעבד היא מביעה צער והסתייגות למעשים הללו, זה יכול להוות עילה
29 להתחשבות בעניין ההריסה. אחת מהדרכים להביא לשיקול דעת מחדש באקט ההריסה זו
30 הסתייגות ממעשים כאלה ולא תמיכה בהם ולו בדיעבד.

31
32 עו"ד דקה: היו מקרים כי משפחות הסגירו את המפגע.

33
34 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: נכון, ואז לא הרסו, על זה אני מדבר.

35
36 עו"ד דקה: בתוצאה הסופית זה לא עזר. אני מבקשת להדגיש כי הנסיבות מהמקרה כאן הן
37 מדאיגות. יש נסיון רציני להביא לרחבת מדיניות הריסת הבתים. חלק משופטי ביהמ"ש הביעו אי

1 נוחות לגבי זה. אני רואה לנכון וראוי להתחיל עם העותרות החפות מפשע. הן במוקד העניין היום.
 2 הן העותרות והן הנפגעות מהחלטת המשיב להרחיב את ההריסה. מדובר על אשה ו - 2 בנותיה
 3 מצאו עצמן עם צו הריסה המרחף מעל ביתן. זה לא רק קורת גג עבורן ויש להן זכרונות מבית זה.

4
 5 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: כאשר אנו מתערבים בדיון ואומרים משהו, גבירתי תצטרך
 6 להפסיק לטעון לשמוע ואז להגיב. גבירתי תתחשב בזה. כאשר אומרים כי העותרים נותרים ללא
 7 זכרונות מהבית שרוצים להרוס מן הראוי להתחשב גם בזכרונות של המשפחה שהפכה לקורבן.
 8 כאשר אומרים כי יש כאן זליגה לכיוונים לא רצויים גבירתי תתחשב גם בזה.

9
 10 עו"ד דקה: אינני מתעלמת מכך. אני אומרת את הזיקה של מרשותי לכך. אין כל טענה של
 11 מעורבות או תמיכה לאחר מעשה במקרה זה. אני מביאה טיעון זה כי לנתון זה חשוב כאשר המשיב
 12 מקבל החלטה. אני מפנה לדבריו של חברי עו"ד שנהר בפסה"ד של השופטת ברון, שנכון שהיה
 13 בדעת מיעוט אך היא עצמה בפסה"ד מפנה לפסה"ד בעניין 1125/16.

14
 15 כבוד השופטת יי וילנר: אני מתקשה להבין את הבסיס של הטיעון כאשר מתבססים על דעת מיעוט
 16 ולא דעת הרוב שהיא ההלכה הנוהגת.

17
 18 עו"ד דקה: הפניתי לפסה"ד בעמדת השופטת ברון לעניין החשיבות של מעורבות בני המשפחה,
 19 שם היתה בדעת הרוב. בסוף שם בוטל צו ההריסה. בעצם נוכח העובדה כי אפקטיביות ההרתעה
 20 אינה נקיה מספקות השיקול של מעורבות בני משפחה צריך לקבל משקל ראוי בעת קבלת ההחלטה
 21 על הריסת הבית כאשר על הפרק עומדות זכויות היסוד של המשפחה. לטעמנו זה מהווה הרחבה
 22 נוספת או נסיון להרחבה במדיניות הריסת הבתים זה עניין של מעורבותו של מר חננשי. לגבי
 23 העובדה שכתב האישום אינו מעמיד אותו במוקד הביצוע. כתב האישום שהוצג על ידי המשיב
 24 הראיה שהמשיב שולף בפני העותרות לא סותר זאת. אפנה לבגצ 1638/16 מפי השופט סולברג,
 25 מקריאה. אפנה גם לדברי השופט זילברטל.

26
 27 כבוד השופטת יי וילנר: לא הבנתי את הטיעון של גבירתי. הוגש כתב אישום זה הרבה יותר
 28 מראיות מנהליות למה זה לא מספיק? אם ראיות מנהליות מספיקות אז אחת על כמה וכמה כתב
 29 אישום.

30
 31 עו"ד דקה: המשיב אומר כי מרשי לא עומד במוקד הביצוע. יש טענה לגבי מהימנות הראיות.
 32 הפניתי לדבריהם של השופטים סולברג וזילברטל.

33
 34 כבוד השופטת יי וילנר: העותר נתן את האישור. יומיים לפני כן סוכם כי הוא מסיע את המפגעים
 35 למה זה לא נקרא שהוא במוקד. הרי זה המוקד באופן מובהק. הוא היה בלב העניין.

36
 37 עו"ד דקה: אני מפנה לדברי השופטים סולברג וזילברטל.

1
2 כבוד השופטת יי וילנר : לא, אנו מסתכלים על התיק שבפנינו.
3

4 עו"ד דקה : שם כתב האישום העלה את העניין לגבי המפגע, מי שאישר את הפיגוע התיר כספים
5 לצרכי הנשק ודאג למימון הטיפול שנפגעו במסגרת אותו פיגוע זה לא פי כתב האישום. ראשית
6 אציין כי באותו מקרה הקריאה של זכ"דים והודעות של השופטת סולברג הראו קושי ראייתי
7 שהצדיק הוצאת צו על תנאי כדי להעביר את התיק לעיון נוסף ובדיקת הראיות שהיו בעצמן
8 בעייתיות שם. אציין גם כי לפי כתב האישום הטענה לגבי מתן האישור, האישור התייחס לפיגוע
9 במתכונת אחרת זו לא אותה מתכונת שיצאה לפועל. דבר שני, הוא העניין של מהימנות הראיות.
10

11 כבוד השופטת יי וילנר : הוא לא הסיע את המפגע למקום הפיגוע לפי כתב האישום? כן.
12

13 עו"ד דקה : הוא לא הסיע אותו למקום הספציפי זה מרחק הליכה של שעתיים. מדובר כאן במקרה
14 שלא הוצגו בו זכ"דים או הודעות כלשהן. למרות הטענות של העותרות על כך שצפוי להתקיים
15 משפט זוטא בענין חננשי שהיה נתון תחת חקירה ורצה להשלים את החקירה טרם הגשת כתב
16 האישום לא הותר לו. אוכל להגיש ראיות מנהליות על כך שבעצם הבנאדם עבר עינויים לא
17 פשוטים. מבקשת להגיש התמונות.
18

19 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : בסדר.
20

21 עו"ד דקה : מגישה את התמונות. הטענה לגבי ההודעה שנמסרה על ידו לא קיבלה התייחסות
22 מטעם המשיבים. היבט נוסף של נסיון להביא בהרחבת המדיניות מתבטאת בהריסה. אפנה לכך
23 כפי שאמרתי, המשיב הפסיק לשקול את הטענות של העותרים ושל האנשים לגבי צו הריסה באופן
24 ענייני. לא אחזור על כל האמור בבקשה לצירוף חו"ד הנדסית. אפנה לדברי השופט פוגלמן בבגצ
25 5943/17 מקריאה. אפנה גם לבגצ 628/18 ביהמ"ש איפשר הריסת חדר אחד. חווה"ד של המהנדס
26 מטעם המדינה מראה כי השיקול היחידי שעמד בפניו הוא דרך הפעולה המהירה. לא ארחיב כי
27 חברתי תרחיב על כך. לא היתה לאורך כל חווה"ד כל ביטוי למידת הפגיעה שעשויה להיגרם
28 לשכנים. אנו מדברים על נסיון להרוס דירה שלמה במבנה רווי קומות, מתגוררות בו כ – 50
29 נפשות. הפנינו לכל אותם מקרים בהם התרענו בפני הנזקים שעשויים להיגרם למבנה ולדירות
30 אחרות משיטת ההריסה של המשיב בכל זאת המשיב החליט להרוס באותו אופן והדירות האחרות
31 נותרו כפי שנתרו. נוכח זה אנו מבקשים מכבודכם לקבל לעיונו את חווה"ד ולאור כל מה שנטען
32 להורות על ביטול צו ההריסה או לחילופין להורות על הריסת הדירה מבלי לגרום נזקים למבנה
33 ולדירות אחרות.
34

35 עו"ד צמל : אני חוזרת על נימוקי העתירה. בשאר למשקל של המשפחה והבעת התנגדות לפעולה
36 עצמה בבגצ 2322/19 שטרם נגזר בו הדין הוחלט להרוס את הדירה למרות שהמשפחה מלכתחילה

1 הביעה שאט נפש והסתייגות מוחלטת מן העבירות. בינתיים התיק מתנהל בביהמ"ש המחוזי
2 כידוע לי, ופורסם כי לא היה מניע לאומני מאחורי זה.

3
4 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: יחד עם זאת, למיטב זכרוני, במקרים אחרים כאשר היתה חרטה
5 וגם אני התייחסתי בעיקר להסגרת המפגע. שם אין יוצא מן הכלל בינתיים כאשר היתה הסגרה.
6 חרטה, בחלק מהמקרים הגדול היתה גם התחשבות.

7
8 כבוד השופטת יי וילנר: זה לא רק חרטה זה גם הוקעה בפומבי.

9
10 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: גבירתי העירה לעניין ההלכתי ומעבר לזה שתיקה. גבירתי הבינה
11 למה כוונתי.

12
13 עו"ד צמל: יש כזה לחץ ציבורי שמופעל גם מהיושבים באולם גם מהדורשים ומקטעי העיתונות
14 שחברי לא ציטט, מהרגע הראשון להרוס נקמה להבעיר. אני רוצה לבגז 8091/14 מפי השופטת
15 חיות את שקבעה, מקריאה. שם היה פיגוע קיצוני בישיבה. אני לא יודעת אם יעלה בידי לערער
16 כליל את עצם השימוש בהריסה גם במקרה זה. אך במקרה זה כאן בעתירה זו אני מייצגת את
17 האחרים המתגוררים בבית הזה. אני רוצה לומר כי הבית הזה בשטח A ברמאללה. אני מבקשת
18 לראות את הצילומים שצילם המומחה מטעמנו. הם הוגשו לביהמ"ש כנספח לחווה"ד כדי שנדע
19 במה מדובר.

20
21 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: אגב, אני מבקש להעיר. צירפתם אותה אך הכללים אומרים כי
22 מגישים בקשה ואם היא מאושרת מגישים את חווה"ד. אני אומר זאת למקרים הבאים. הפעם
23 נקבל זאת.

24
25 עו"ד צמל: הגשתי את זה ואח"כ הגשתי בקשה. זה צריך להיות ברור גם לחברי ולא רק לי.

26
27 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: גם לחבריך זה שייך. זו הפעם הראשונה שגבירתי עושה זאת
28 בדרך זו, אני לא פוקד על גבירתי אך להבא, גבירתי לא תצרף את הראיה יחד עם הבקשה.

29
30 עו"ד צמל: בעתירה שהוגשה ראשונית צויין בסעי' 28 את שצויין, מקריא. העותרים פנו למומחה
31 לכן העתירה הזו חלקית בלבד, מקריאה. האסמכתא ניתנת על ידי מומחה שלא הוכיח את
32 מומחיותו בחווה"ד, והבעיה הזו תעלה בהרחבה עוד מעט. הבניין הזה הוא ברמאללה בשטח A.
33 אפנה לטיעונים בעתירה המרכזית עמ' 7-8 המתייחסים לגבי מה הדין של הריסת בתים על ידי
34 צה"ל בשטח A. בהסכם הביניים נקבע אשר נקבע, חברי התייחס לזה באופן כללי, תחת הכותרת
35 "זכויות אדם ושלטון החוק" את שנקבע, מקריאה. אפנה לסעי' 9 נספח 1 לגבי הערכות מחדש,
36 מקריאה. הסמכות סעי' 21 לעתירה עמ' 8 אני רק מפנה, מקריאה. ישראל העבירה את שטח A

1 לרשות הפלסטינית מקריאה. עובדה היא שאין רשות לפי הסכם זה לצה"ל להיכנס לשטח זה
 2 ולהרוס בית. אני מפנה לסעי' 25 לעתירה, מקריאה. מתי כן מותר מהם צעדי ההיתקלות של צה"ל
 3 היכנס לשטח A רק כאשר יש פעולה מיידית. היתקלות משמעה תגובה מיידית, מקריאה. במקרה
 4 שבפנינו, אני מעלה על דעתי את ההיערכות ומעלה זאת גם המומחה של המשיב. ההיערכות
 5 להיכנס ולהרוס את הדירה הזו והבית היפה הזה ברמאללה זה מעורר חלחלה לטעמי. יש חו"ד
 6 שהגשנו ושל המומחה. אני רוצה להעביר ביקורת נוקבת מאוד על חוה"ד של מומחה המשיב. היא
 7 אוחזת ב – 2 עמ'. כאשר לא ברור בכלל מה מומחיותו. זה אל"מ במילואים.

8
 9 כבוד השופטת יי וילנר : אגב, חוה"ד שלכם אורכת 3 עמ' ושורה.

10
 11 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : הוא לא אל"מ אלא סא"ל.

12
 13 עו"ד צמל : אני אפילו לא מבינה בדרגות אלה. חוה"ד לא מולאה כדרוש אנו לא יודעים מה
 14 הרקורד שלו בעבודה. מאין המומחיות שלו. עד שלא קראתי את המכתב ששלח לי המשיב שם
 15 כתוב שאול נבו מהנדס בנין.

16
 17 כבוד השופטת יי וילנר : מה הפירוש של סעי' 2 לחוה"ד יש פירוט מדויק.

18
 19 עו"ד צמל : אני מדברת על האובייקטיביות, מקריאה "ראש החוליה שפיגע..." הקביעה הזו, היא
 20 מנחה כנראה את חוה"ד. אין כאן שום אובייקטיביות. הוא לא הורשע, לא ידוע אם הוא ראש
 21 חוליה בכלל. נקבע "פירוט השכלתי..." אז נוכחתי לדעת כי הוא מהנדס בנין מהמכתב שקיבלתי.

22
 23 כבוד השופטת ד' ברק-ארז : בסוף מה שחשוב הוא האם יש לו את ההכשרה או לא. גם אם הדברים
 24 נכתבו אחרת.

25
 26 עו"ד צמל : הוא לא היה בבית.

27
 28 עו"ד שויקה : הוא היה. הוא אף נמצא כאן באולם.

29
 30 עו"ד צמל : בחוה"ד צויין כי הוא לא היה בבית. אם הוא היה בבית איך הוא אומר שזה בנין בין
 31 6 קומות במקום 8. הוא לא היה בבית, אפנה לגבי התקרה והכתובים בחוה"ד. המומחה שלנו
 32 טוען וציין מתי היה בבית והוא צילם את המבנה. המיפוי שעשה לבית הוא גיאומטרי. תהיתי מה
 33 זה אומר. אנו לא יודעים מי עשה את המיפוי. אני מבינה שזה נעשה מהחוץ פנימה אינני יודעת
 34 כיצד. הוא לא טוען שהוא היה שם.

35
 36 כבוד השופטת יי וילנר : יש תיאור מדויק של תוך הבית ועובי מחיצות הפנים 10 ס"מ זה יכול
 37 לכתוב רק מי שהיה בפנים.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37

עו"ד צמל: או שכן או שלא. למה הוא לא ציין שהוא היה בבית. מקריאה. המומחה כבר מודה כי לא נעשה מיפוי אזרחי אלא גיאומטרי. אמר כי אם היו עושים מיפוי הנדסי היה קשה לעשות את זה כי צריך זמן וזה לא אידיאלי. מה שנעשה במפורש הוא אומר על עצמו רחוב מלהיות אידיאלי. זוהו עמודים בתוך הדירה. הוא לא ציין בחוה"ד כי ראה וזיהה. הוא מהנדס קונקרוקציה אז למה הוא לא סימן זאת?

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: סימון יוצר השחטה של הרכוש כל עוד לא הושלם ההליך למה לבצע את הסימון?

עו"ד צמל: נכון.

כבוד השופטת י' וילנר: זה טיעון מוזר.

עו"ד צמל: אביא עוד טיעונים. אנו מבינים כי הוא התבקש להרוס את הדירה. הריסת חזית הדירה באמצעות באגר כף, מקריאה. כאשר מדובר על הריסת בניה זה לא כולל קירות חיצוניים. לא אמור להוריד את מעקה המרפסת אלא מהי? ההוראה שהוא קיבל התגלתה לנו מכאן ולא ממשוהו אחר. להחריב ולהרוס. זה מזעזע בעיני. אני רואה אותה בצורה מאוד חמורה כי זה לשים אות קין על כל הבית, זו המטרה ולסמן אותו ולהשפיל את כל הדיירים שם בבית ולכער אותו כלומר לצלק את הבית, זו המטרה. אני מפנה את כבודכם למראה התמונה ולדמיין את מה שחסר במבנה הזה לאחר הביצוע. יש כאן שורה של הנזקים שיכולים להיות. המומחה של המשיב מדבר על סטטיסטיקה שלא מובנת מקורה, על סמך מה הוא קובע את זה, איזה נסיונות יש לו בהריסות, השכירות נמוכה ציין. למה? הוא לא ציין. המומחה שלנו קבע שכירות גבוהה יותר. לכן ההמלצה היא דרך הפעולה המהירה כפי שחברתי אמרה, זה מה שהדריך את המשיב ולא מעבר לכך.

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: שזה מלמד על יסוד ההרתעה ולא העונש. בעונש אפשר לקבל כעבור זמן, ההרתעה צריכה להיות מיידית ככל האפשר.

עו"ד צמל: זה לא מיידית.

כבוד השופטת י' וילנר:

זה לא מיידית כי איפשרו לכם לממש את הזכויות שלכם. זה אך מתוך התחשבות בזכויותיכם. המיידיות היתה יכולה להיות מיד.

עו"ד צמל: יש משקל למיידיות אדוני צודק. האירוע היה ב – 26.8 אנו היום בפברואר.

כבוד השופטת י' וילנר: מה שקובע זה תפיסת המפגע. מועד האירוע לא רלוונטי.

1
2 עו"ד צמל: הם טענו למיפוי באוקי לדבריהם. לכן מהירות ותגובה מיידית כבר לא תהיה פה.

3
4 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: אז מה גבירתי מציגה, שלא תינתן זכות או זכות טיעון?

5
6 עו"ד צמל: לא ההיפך.

7
8 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: אם לא נותנים את הזכויות הללו אז טוענים שלא נותנים.

9
10 כבוד השופטת י' וילנר:

11 הבעיה היא שבטענות שלכם אתם טוענים כי לא נתנו לכם מספיק זמן להגיב. הטענה שלכם שלא
12 נתנו מספיק זמן. כעת גבירתי טוענת כי נתנו מספיק זמן וזה לא היה מייד. אי אפשר לשמוע זאת.

13
14 עו"ד צמל: לא, אני תופסת את המושכות שביהמ"ש נתן לי. אני אומרת כי החקירה ארוכה.

15
16 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: זה מעיד על טיב הראיות המנהליות.

17
18 עו"ד צמל: אנו שמחים שאנו כאן לטעון את הדברים שלנו. בחוה"ד של המומחה מטעמנו, היא
19 4 דפים כאשר מה שנטען להתחלה זה השכלתו כנדרש בחוה"ד. הוא מביא את כל הנזקים
20 האפשריים.

21
22 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: גם הוא נמצא פה?

23
24 עו"ד צמל: לא. תיאור הבית הוא מפורט יותר אם אתה נמצא בבית ורואה זאת.

25
26 כבוד השופטת י' וילנר:

27 המינוח שהמומחה משתמש זה לא "וודאי" אלא עלולה לגרום. הוא משתמש בתרחיש אפשרי.
28 אין לו וודאות. זה לא מנוסח כוודאי בחוה"ד אני מפנה לסעי' יא ו – יב.

29
30 עו"ד צמל: לא צריך להיות מומחה. ראינו איך הבאגר הרס בית. המקום הזה מדבר על כך יש
31 פיתוח סביבתי. איך הבאגר יגיע ומאיפה יגיע ואיך הוא יהרוס את מעקה המרפסת? הוא צריך
32 להיות חפוז מאוד כי הוא בשטח עויין. אנו מדברים גם בשם הדיירים האחרים בבית. לא צריכים
33 להוריד להם את ערך הבית, את עניין הביוב. יצטרכו בכל זאת לסגור את כל החשמל והמים ורק
34 אז לגשת להריסה. ההריסה היא הריסת מחיצות פנימיות ואח"כ את מעטפת החוץ. חברתי כתבה
35 ארוכות בעתירתה מהם הנזקים שנגרמו בתיקים אחרים למרות שצה"ל הבטיח שלא ייגרם שום
36 נזק אך נגרמו נזקים ושולמו פיצויים בחלק מהזמן.

1 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : צה"ל אמר כי ישתדל שלא ייגרמו נזקים. הוא לא הבטיח. הוא
2 אמר כי הוא יעשה מאמץ ואם ייגרם נזק ישולמו פיצויים.

3
4 עו"ד צמל : אני חושבת כי הנזק שעלול להיגרם לכל העותרים והמשפחות בבנין הוא לא מידתי
5 ולא מגיע להם.

6
7 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : העותרים שלא קשורים לעניין הביעו הסתייגות בעניין זה?
8

9 עו"ד צמל : לא עשיתי מחקר או משאל.

10
11 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : בשלושה הימים האחרונים לא עשו זאת?
12

13 עו"ד צמל : אדוני לא יגרור אותי לשם. התנצלויות של כל האנשים לא יודעת לאן זה יגיע. אני
14 מדברת על האנשים שרכשו במלוא כספם את הדירות שלהם. העותר הוא חלק מבעלי הדירה.
15 האטימה אם ביהמ"ש יחליט לגביה, אין ללכת מעבר למה שנקבע באשר לאטימה. לא ניתן בוודאי
16 להרוס את המרפסת בחזית הבנין. כן ניתן אם ביהמ"ש יחליט שראוי לעשות זאת לאטום יציאה
17 למרפסת. להפוך אותה לדלת. ניתן בבנין זה לאטום את הדירה. כן ניתן לעשות זאת בחומרים
18 שלא יכבידו על הקונסטרוקציה, כלומר שימוש בקצף. מכל המצטבר יהיה על ביהמ"ש לקבוע אם
19 לא יקבל את עמדתו לגבי אזור א' בכלל אפנה לבגצ 8024/14, 8025/14 , בגצ 628/18 מקריאה
20 מקביעת השופט פוגלמן, ובגצ 8031/16.

21
22 כבוד השופטת ד' ברק-ארז : יציקת בטון בקומה שאינה ראשונה כשלעצמה יכולה ליצור בעיה
23 הנדסית.

24
25 עו"ד צמל : לכן אטימת הפתחים צריכה להיעשות עם קצף.

26
27 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : עו"ד שויקה, אתם מסכימים להגשת הראיה הנוספת חוה"ד
28 והצילומים?

29
30 עו"ד שויקה : לחוה"ד איננו מתנגדים. נתייחס לזה מיד. העברנו להם אתמול התייחסות שלמה
31 מגיש את התייחסות שלנו. המהנדס נמצא כאן. 2 מסמכים ההבדל בהתייחסות לעתירה. זו
32 אותה דירה.

33
34 **ניתנת החלטה.**

35
36 עו"ד שויקה : מבקש לדחות העתירות. לגבי העילה בנושא הרוחבי למרות שאפרט בהמשך את
37 העתירות. בניגוד למה שנאמר כאן אין שום רצון להרחבה של הצוים הללו של ההריסה למרות

1 שיש בידי המשיב להחליט אחרת. אינני רוצה לומר שיש צמצום אך יש למידה של כל פס"ד וכל
 2 הערה של כבודכם ואנו מיישמים את זה לגבי ההריסות לאחר מכן. המקרים כאן מובהקים.
 3 כלומר כיום אין מדיניות ושוב, זה נתון לשיקול דעת המשיב. המקרים הללו מובהקים החל
 4 מהשימוש בכלי זה לפני כ 4-5 שנים והתכיפות של זה היא בהתאם למצב. אולי בעבר היתה
 5 התגברות בעניין זה. כל פיגוע קטלני ממשפחה מסויימת זה כל עולמה אך לדעתי יש ירידה
 6 מסויימת בפיגועים אך המקרים לא מסמנים על הרחבת המדיניות זו הכותרת בטיעוניי. אנו
 7 יודעים כי הכלי לא שגרתי. אנו מבינים היטב לדברים. מתייחסים לכלי זה בזהירות כפי שצינו
 8 בתגובה. כל שימוש פרטני בצעד זה נעשה בסופו של דבר בידיעת היועמ"ש לממשלה כולל כל
 9 הפרטים, אופן הפיגוע, המפגע, הדירה המשתמשים בדירה, אופן ההריסה וכו'. כל פרט כזה מועבר
 10 ליועמ"ש. כל החלטה היא על דעתו ואנו מציינים זאת בתגובה. אנו לא שומעים קולות בחוץ ולא
 11 עושים זאת לפי זה. מדובר בכלי הרתעתי זה השימוש שנעשה בו גם במקרים אלה. יש כאן 3
 12 עתירות המתייחסות לבתים של 2 מפגעים. אנו לא עושים זאת ולא נכנס לסיפורים דרמטיים.
 13 כעולה מהאישום מדובר במשפחה שמחה שקמה ביום שישי בבוקר. משעה 6.00 בבוקר רואים
 14 אדם נמנעים מלפגע. פתאום רואים משפחה של אזרחים זיהו זאת והמפגעים הפעילו וגרמו לפגיעה
 15 בה. יש כאן שלוש עתירות. אני אתייחס לעתירה 751/20 חנאתשה, כתב האישום מייחס לו את
 16 ההוראה לביצוע. כתב האישום הוגש לפני כמה שבועות כל חומר החקירה נמסר, היה אפשרי
 17 מבחינת חבריי לעיין בהם. כתב האישום מבוסס על כמה מקרים שונים. המעורבות של העותר
 18 חנאתשה מפורטת בעתירה. חברתי לא חלקה על כך. לדעתי לא ניתן לחלוק על המעורבות שלו
 19 הישירה. יש עתירה של המשפחה. העתירה 754/20 היא של השכנים בבניין. אנו בוחנים את כלל
 20 הנסיבות כדי לראות מה אופן השימוש המדוייק שצריך להסב כלי זה. כאן אין שאלת מעורבות
 21 או בעלות. השאלה היא ההיבטים ההנדסיים של הבנין. ההריסה היא לגבי מקום שהתגורר המפגע.
 22 אין מחלוקת. חווה"ד המקורית של המהנדס ס"ל נבו, הוא נמצא כאן באולם ויכול לומר מה
 23 הוא ביצע. חווה"ד שלו נכתבה לאחר הביקור במבנה. העתירה 751/20 ע/3 יש את חווה"ד שלו עם
 24 החתימה שלו. כבודכם ביקש את ההשלמה בעקבות חווה"ד של העותרים. הוא כן התייחס
 25 בחווה"ד המקורית שלו בענין הנזק.

26
 27 כבוד השופטת ד' ברק-ארז : לגבי הטענה של חברתך עו"ד צמל, מעבר לאמירה של אדוני כי כאן
 28 הי הביקור במבנה ואין סיבה להטיל בכך ספק. רציתי לשאול, האם זו לא מדיניות גורפת שכאשר
 29 ניתנת חוו"ד במבנה תמיד יש ביקור במקום?

30
 31 עו"ד שויקה : בוודאי.

32
 33 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : רצוי לכתוב את זה בחווה"ד.

34
 35 כבוד השופטת יי וילנר : ורצוי גם להוסיף תאריך בחווה"ד.

36
 37 עו"ד שויקה : אנו שומעים את הערות כבודכם ונתייחס לזה. חווה"ד ברורה מאוד.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: השאלה, הם מבקשים לחילופין אטימה ויש אותה ב – 2 דרכים, במילוי בטון או מילוי קצף. האם זה נבדק?

עו"ד שויקה: לגבי הבטון המומחה יתן את דעתו על כך. לגבי קצף זה לא אפקטיבי.

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: בטון אם זו קומה שניה זה בלתי אפשרי?

עו"ד שויקה: המהנדס כאן.

המומחה מר שאול נבו: אני מהנדס בניין בוגר הטכניון. הייתי במקום.

עו"ד צמל: אבקש לא להרחיב את היריעה.

מר נבו: הייתי בבניין ראיתי את האלמנטים לא קישקשתי עליהם כי גרו שם. אני אהיה בהריסה.

עו"ד צמל: לא תהיה אטימה.

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: גבירת צמל תשב. ביקשת לברר את החלופות. זה לא צויין בחוה"ד. אני עושה זאת כעת.

עו"ד צמל: הוא לא יכול לשנות את חוה"ד.

מר נבו: כאשר עשינו את האטימה לגבי זה שדרס את הילד אפשר היה לעשות את ההזרמה בבטון כי שם זה יהיה אחרת. אם יעשו את זה בבנין כאן הוא ייהרס. הבניין יכול לקבל סדר גודל של 20-30 ס"מ של בטון.

כבוד השופטת ד' ברק-ארז: אין היתכנות הנדסית לאטימה מלאה בבטון?

מר נבו: חד משמעית.

עו"ד שויקה: זה לגבי העתירות ב – 751/20 ו – 754/20. לגבי העתירה הנוספת השימוש כלפי מבנה בודד לא שמעתי בדברי חבריי שום התייחסות. זה ממצא. כתב האישום ברור לגבי המעורבות של מחבל זה.

1 עו"ד צמל : אזכיר כי כמו במקרים האחרים והמעצרים המנהליים כל הסנקציות גם תקנה 119
2 אפשר לבקש מחילה ולחזור מן ההחרמה ומן ההריסה בשלב מאוחר יותר ולקבל בחזרה את הבית.
3 האופציה הזו ישנה ואסור לחסום אותנו.
4

5 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : בדקתי מה הבריטים עשו בשעתו. הם עשו זאת בצורה מסיבית.
6 חוץ מ – 2 מקרים לא היתה חזרה ולא מחילה. אני אומר זאת לגבירתי כי בדקתי זאת.
7

8 עו"ד צמל : זה אופשר במקרים רבים המחילה.
9

10 כבוד השופטת י' וילנר : המחילה יכולה אולי לבוא בחשבון כאשר יש הוקעה, או הסתייגות או
11 שאט נפש.
12

13 עו"ד צמל : היו מקרים כאלה.
14

15 כבוד השופטת ד' ברק-ארז : גבירתי מדברת על כמה צעדים קדימה לקחת בחשבון. אולי מילוי
16 בבטון זה מאפשר זאת.
17

18 עו"ד צמל : אני לא מדברת על זה אלא אי אילו מילויים גם בקומה שניה.
19

19 כבוד השופטת י' וילנר : זו לא חווה"ד מטעמכם. המומחה קובע לא להרוס אך לא נתן
20 אלטרנטיבות וזו בעיה.
21

22 עו"ד צמל : אני אולי אבקש עוד פרק זמן לתת תגובה לגבי מה שאמר המומחה. אני יודעת כי גם
23 בסילואן רצו להרוס בסופו של דבר שמו חביות ואטמו את הפתחים בהן ומילאו לא עם בטון עד
24 לתקרה. המילוי בקצף הזה מעורב עם חומרים שאי אפשר לפזר אותם בקלות הוא האפשרי
25 והסביר. יש להתחשב בכל הדיירים האחרים. אוסיף כי יש אפקטיביות גם לאטימה. איך אוטמים
26 היום? גם בירושלים חנויות מלחימים את הדלתות ואת החלונות ואי אפשר להיכנס פנימה. עשו
27 את זה. אם העתירה תיכשל כמובן, וזו לא הבקשה הראשונה שלנו. אפנה לסעי' 8 למה שהסכמתם
28 לקבל, אפנה לקביעתו של נבו לאמירה של המהנדס שלנו. ברגע שזה נפרץ גם הקירות החיצוניים
29 מה קורה לדיירים עם המים והכניסה? אפנה לסעי' 8 לחווה"ד של נבו המתייחס לסעי' יג לחווה"ד
30 שלנו, מקריאה. ממילא יהיה צורך לדאוג לנזקים מבחינת האחרים על ידי מדינת ישראל. ממילא
31 לוקח על עצמו סא"ל נבו להכריח את צה"ל לאטום את הדירה.
32

33 עו"ד שנהר : לגבי הדרישה של ההתנצלות.
34

35 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : זו לא דרישה זו בקשה.
36

37 עו"ד שנהר : פתאום המשפחה הופכת להיות חשודה?

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37

כבוד השופטת יי וילנר :

פחות מדובר בהתנצלות אלא הוקעה ושאת נפש. זה לא בא מזה המפגע אלא דווקא מהאחרים.

עו"ד שנהר : אנו מסתייגים מכך.

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : ציינתי עובדה כי כאשר היתה הסגרה לא עשו הריסה. גם כאשר היתה הוקעה לא בכל המקרים נעשתה הריסה.

עו"ד שנהר : אפנה לדברי חברי כי הוא אמר שהם לא שוללים הרחבה בעתיד. אנו מבקשים מכבודכם לשים לב לכך ולא לתת לזה לצאת מפרופורציה.

עו"ד דקה : אני מתנגדת לטענה שנשמעה ראשונה מטעם חברי, אנו שואפים לביטול צו ההריסה. ככל שביהמ"ש ימצא לנכון להחליט כי היתה סמכות להפעיל את התקנה אנו עדיין סבורים כי האטימה באמצעות קצף היא אטימה שאושרה כאן ויש להשתמש בה כעת. על כך שחברי אמר כי היא לא אפקטיבית לא הוגשה חו"ד בענין זה. בעבר ביהמ"ש אישר זאת ולא היתה בעיה.

עו"ד שויקה : בא כוחה של המשפחה כאן וביקש לאפשר למשפחה לדבר.

עו"ד צמל : נעשה את כל המאמץ להתייחס לדברי המומחה. אני מבקשת לאפשר לנו זאת.

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : אנו מתכוונים לדחות את זה לעיון. תוכלי להגיש כל בקשה. אני לא מבטיח שום דבר. עד לפני פסה"ד כל אחד יכול להגיש בקשה.

עו"ד צמל : נגיש את הבקשה.

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : ביקשו כי המשפחה תאמר משהו.

מר איתן שנייר : אני אביה של המנוחה ז"ל. אני גם נפצעתי בפיגוע.

כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר : אנו משתתפים באבלכם, וזה על דעת כל ההרכב ולא קשור לדיון. חבל שהאחרים לא מביעים את אותן הרגשות.

מר שנייר : תודה רבה. מבקשים רחמים על קירות ותמונות. אנו מבקשים רחמים יש כאן בנות וחברות של בתי המנוחה, אנו רוצים שזה לא יקרה. ההרתעה הזו כ"כ חשובה. בעצם זה עם ישראל ולא על קירות ותמונות וכאן ההבדלים כאן. אנו חפצים בחיים ולא בקירות. אנו נפגשים במחנה עופר עם המשפחות של כולם. גם של משפ' חנאתשה הם נכנסים לאולם ביהמ"ש והם שמחים ולא

1 מוקיעים שאט נפש. אנו רואים את השכנים כל שבוע. הם לא מוקיעים את המקרה. הם מאוד
2 שמחים.

3
4 עו"ד צמל: אבקש לא לאפשר למר שנייר לומר את דברו. זה טיעון פוליטי.

5
6 מר שנייר: כפי שאמר עו"ד שויקה אנו באנו משמחה ולא לעשות רע לאף אחד אלא לטייל בארץ
7 ישראל. רינה מתוקה היתה אהבה חסד ותורה. את עם ישראל היא אהבה כ"כ. אנו מבקשים כי
8 ההרתעה הזו לא תשתנה.

9
10 עו"ד צמל: בעתירה קודמת בהרכב דומה היתה מתקפה מחוץ לביהמ"ש. אמנם הגנו מאבטחי
11 ביהמ"ש וזה ללא ספק, אך אני מבקשת מחברי שינחה את הצד שכנגד שהעד העיד עכשיו ואת
12 האחרים שלא תיעשה שום פעולה פיזית או מילולית כפי שנעשה בעבר.

13
14 כבוד המשנה לנשיאה ח' מלצר: זה לא רק תלוי בחברך אלא גם במשמר. תחכו דקה נדאג כי מי
15 שצריך לקבל ליווי יקבל.

16
17 **נדחה לעיון.**

18
19 קלדנית: רונית

20